

כב:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

עין משפט
גור מצוה

ק"ו א מ"י פ"ו מ"ה
 סנהדרין ה"ב פ"ה
 ל"ח ק"ט
 ק"ח ב מ"י שם ה"ב ג
 ק"ט ג ד מ"ד שם ה"ב
 ו"ג כ"ח
 ק"ב ה מ"י שם ס"ו
 ה"ב ח פ"ה שם
 ק"ב ד מ"י שם ה"ב
 ק"ב ח מ"י שם ה"ב
 ק"ב ט מ"י שם ה"ב
 ק"ב י מ"י שם ה"ב
 ק"ב י"א מ"י שם ה"ב
 ה"ב י"ב מ"י שם ה"ב

ואמדו שאין יכול לקבל פטור. דכיון דמתכוה בבית דין ולקח קלמ סגי ליה זכאי אבל לא לקח אלא אמדוהו לארבעים וחזרו ואמדו שאין יכול לקבל כולם לא מיפטור דאין רשאין לגרוע האומדן אלא לוקח אחר זמן. והכי נמי אם אמדוהו לשמונה עשר ומשלקה חזרו ואמדו שיכול עדיין לקבל ארבעים פטור משום דלקח אבל לא לקח רשאין להוסיף על אומדן ראשון: **גמ'** כמה עשאי שאר אינשי. כמה שוטים הללו רוב בני אדם: ורמינאו אמדוהו לקבל ארבעים וחזרו (א) ואמדו שאין יכול פוטרין אוסו. אע"ג דלא

ואמדו שאין יכול לקבל ארבעים פטור אמדוהו לקבל שמונה עשרה ומשלקה אמדו שיכול הוא לקבל ארבעים פטור: **גמ'** מ"ט אי כתיב ארבעים במספר הוה אמינא ארבעים במניינא השתא דכתיב במספר ארבעים מנין שהוא סוכם את הארבעים אמר רבא כמה מפשאי שאר אינשי **ד'** קיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה דאילו בס"ת כתיב ארבעים ואתו רבנן בצרו הודא: רבי יהודה אומר ארבעים שלימות **י'** וכי: אמר ר' יצחק מאי טעמא דרבי יהודה דכתיב ימה המכות האלה בין ירך ואמר אשר הכתי בית מאהבי ורבנן ההוא בתינוקות של בית רבן יכול דכתיב: אין אומדן אלא בכמות הראויות

ואמדו שאין יכול לקבל ארבעים פטור אמדוהו לקבל שמונה עשרה ומשלקה אמדו שיכול הוא לקבל ארבעים פטור: **גמ'** כמה עשאי שאר אינשי. כמה שוטים הללו רוב בני אדם: ורמינאו אמדוהו לקבל ארבעים וחזרו (א) ואמדו שאין יכול פוטרין אוסו. אע"ג דלא

מסורת הש"ס
 (א) ק"טין לב: וע"ש
 (ב) ו"ג רבין בין כתיבין
 (ג) ומכאן דכתיב כי נקלה
 מלה לטול כ"כ ח"ס סוכה
 ת. ד"ה והבנתו (ד) וממ
 דלחמך לקמן כ"כ מסיפא
 ושתי רצונות תנא של
 המור מוכה דנפשה לא
 תנא של המור וכן נמשנה
 כמשניות לוח וחי א"ת
 ושתי רצונות עולות
 רבין (ה) כ"כ פ"ה (ו) שם
 (ז) וי"שיל ואמר סוכה
 לטן חוה פירוש רבא לא רבי
 העיר (ח) דר"ה ר"ש

הגהות הב"ח

(א) ג' וחזרו ואמדוהו
 ואמר שאין יכול לקבל:
 דהס טעו באומדן הלכן כי אמדו
 תמלה לארבעים וחזרו ואמדו כי חזרו
 שאין יכול לקבל אם לקח מקצתן
 פוטרין אותו שהרי נמשו וחס לא לקח
 הרי הוא כמי שלא אמדוהו כלל ועכשיו
 הוא דמעיטו דביניה ואמדו אין יכול
 וממתיין לו עד שיכירא ויהיו אומדן
 אותו אומדן הראוי לו וכן אמדו תמלה
 ל"ח וכו' חזרו ואמדו שיכול לקבל
 ארבעים אינלמי מילתא דטעו באומדן
 ראשון דאילו הלכן אם לקח ככר
 כל השמונה עשרה פוטרין אותו דכיון
 דינא מב"ד ככר כיוון ב"ד הוא להחירו
 אבל לא לקח רשאין להוסיף על אומדן
 ראשון דאילו כלום: **וברייטא כדאמרוהו**
למחר או ליוםא אחרא. ליום אחר
 דההוא דלאי אומדן נגזר הוא שיפה
 עיינו שהיה יכול זה לקבל עד אותו
 יום כך וכן מכות אלה נשמה והכמיש
 הלכן כי אמדוהו לארבעים עד יום
 פלוני וכשהגיע יום פלוני אמדו שאין
 יכול לקבל כולם ראשון אומדן
 גמור ואלו נשמה ומתקלקל
 שאין יכול לקבל פטור אע"ג שלא לקח
 שהרי נמשו באותו אומדן וכי אמדוהו
 נמי לשמונה עשרה עד יום פלוני
 וכשהגיע יום פלוני אמדו שיכול לקבל
 ארבעים אין לוקח אלא אומדן ראשון
 דאומדן גמור היה כך נראה לרבי.

וכי: לקח אין לא לקח לא ורמינאו אמדוהו לקבל ארבעים וחזרו (א) ואמדו שאין יכול לקבל ארבעים פטור אמדוהו לקבל שמונה עשרה וחזרו ואמדוהו שיכול לקבל ארבעים פטור אמר רב ששת לא קשיא **ב'תנאי'** עבר עבירה שיש בה שני לאוין אמדוהו אחד לוקח ופטור ואם לאו לוקח ומתפרא וחזרו ולוקח: **גמ'** והתניא אין אומדן אומר אחד לשני לאוין אמר רב ששת לא קשיא **ה'תנאי'** אמדוהו לארבעים והראי הא דאמרוהו לארבעים ותרתי: **ב'תנאי'** **י'** כיצד מלקין אותו כופה שתי ידיו על העמוד הילך והילך וחזן הכנסת **י'** ואחו בבגדיו אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבו והאבן נתונה מאחוריו חזן הכנסת עומד עליו רצועה בידו של עגל כפולה (א) אחד לשנים ושנים לארבעה ושתי רצועות של המור עולות ויורדות בה ידה טפח ורחבה טפח וראשה מגעת על פי כריסו ומכה אותו שליש מלפניו ושתי ידות מלאחריו ואינו מכה אותו לא עומד ולא יושב אלא מוטא שנאמר והפילו השופט והמכה מכה בידו אחת בכל כחו והקורא קורא **א'** אם לא תשבור לעשות וגו' והפלא א' ה' מכותך ואת מכות וגו' והזור לתחלת המקרא (א) **י'** ושומרת את דברי הברית הואת וגו' והותם והוא רחום יכפר עון וגו' וחזרו לתחלת המקרא **י'** ואם 'מת תחת ידו פטור **י'** הוסיף לו עוד רצועה אחת ומת הרי זה גולה על ידו **י'** נתקלקל בין בריעי בין במים פטור רבי יהודה אומר האיש בריעי והאשה במים: **גמ'**

לישגא אחרינא ממני דאמדוהו ליומיה לקבל ארבעים והלכן אין פוטרין אותו אלא אם כן לקבל קלמ מן המכות אמדוהו לקבל ליום או ליומיה דלאי אין זו כח ואם חזרו בהם פטור מיד וכן קיבל ר' מתיב. ולא נהירא דמשום דאמדוהו ליומיה אמאי כיריא לן שיהא זו כח לקבל קלמ מן המכות הם אומדן שאין יכול ואין אמרינן לילקי ולימות ועוד דאם לקח אמרינן נמתיינין ולא דמלקיין ליה לכתמלה. מ"ר: **ב'תנאי'** עבירה שיש בה שני לאוין. כגון חורש בשור וחמור וכלאים ככרם: **ואם לאו.** דלא אמדוהו אומדן אחד אלא ללאו אחד ומתפרא: **גמ'** אמדוהו לארבעים וחזרו. כל מה שאומדן עליו עד שלשים ותשע חטבין משום חד לאו דכן הוא דיו למלקות ארבעים חסר אחת על לאו אחד ואם מוסיפין עליו אפילו שלש מכות דהוה לכו ארבעים וחמתי חטבין אותן שלש אומדן ללאו האחד ואם לא הוסיפו אלא שמים מכות דהוה לכו ארבעים ועוד רצועה אחת ומתפרא וחזר ולוקח דמכות שאין להשתלם לא מלקיין ליה: **ב'תנאי'** על העמוד. ען אחד נוקח בקרקע וגביה כנגד שתי אמות או אמה וחצי והוא ככוף ומוטה על אותו העמוד כאלם הנסמך על כרית דלת ומולה ידיו למטה וכופתין לו ידיו בצדי העמוד: חזן. שמש הקהל **י'** ולא שמעתי זו שום משמעות: נפרמו. דקושר"א בצע"ו קריעה של תפירה: **מאחריו.** של נדון: **כפולה אחת לשנים.** ועוד רצועה אחת כפולה לשנים היינו שמים רצועות שהן ארבע (א) ואותן השתי רצועות עולות ויורדות בה כלומר אותן שתי רצועות היו תלויות באמצע הרצועה. ושל חמור לקיים בהן יבא מי שמכיר אנוס בעליו כו': **י'** סיהיה **מכה.** וכשהוא מנגיב ידו ומוריד הן עולות ויורדות כך קיבל רבי מעיקרא ולא נהירא. לשון אחר מפי רבי עולות ויורדות כן דרך תפירה של רצועה מוחב ראש רצועה ננקה כנגד מטה וחזר ומוחב ננקה אחר דרך מעלה ונראה כמעלה ומוריד: **ידה טפח.** מקל שתלוייה בה ארכה טפח ולרועה עגמה רחבה טפח ומגעת עד פי כריסו שמשער כך כשהוא מכה כלה ראשה של רצועה כפי כריסו בתחלת כריסו שהמכה עומד בל המוכה ומכה אותו ברוחב גבו הלכן אורך הרצועה ברוחב כל גבו עד מקום שתחילת שם הכרס. ואף ע"ג דאמרן לעיל האבן נתונה לה לאחוריו אעפ"כ היה הוא משלחף עצמו לגד לכו והיה מכה ברחבו: **שליש מלפניו.** על הבטן ושתי ידות מאחוריו. נגמרה מפרש טעמא: והקורא קורא **אם לא שמעו.** הא מייפשת שפיעא לן דבעי קריאה כדאמרן [בכריתות] ודף (א). בקורת תהיה בקרייה תהא דלחכי קמייהו: **אם מה ספסו ידו פטור.** דשליש ב"ד הוא ואמרן לעיל (א). יאל האב המכה את בנו ואלם ב"ד: **הוסיף לו רצועה.** על האומדן ומת ה"ו גולה על ידו ולא דמי להכהו עשרה בני אדם בעשר מקלות דאמרין בהשטרפין [סנהדרין דף ע"ה]. כולן פטורין דהיא אוקיימא לה בגוסס בידי אדם: **נתקלקל כו' פטור.** דכתיב ונקלה והרי נקלה: **גמ'** אין

ק"ו א מ"י פ"ו מ"ה
 סנהדרין ה"ב פ"ה
 ל"ח ק"ט
 ק"ח ב מ"י שם ה"ב ג
 ק"ט ג ד מ"ד שם ה"ב
 ו"ג כ"ח
 ק"ב ה מ"י שם ס"ו
 ה"ב ח פ"ה שם
 ק"ב ד מ"י שם ה"ב
 ק"ב ח מ"י שם ה"ב
 ק"ב ט מ"י שם ה"ב
 ק"ב י מ"י שם ה"ב
 ק"ב י"א מ"י שם ה"ב
 ה"ב י"ב מ"י שם ה"ב

תורה אור השלם

1. ואמר אליו מה המכות קהלה בין ירך ואמר אשר הכתי בין ירך מאהבי: ובריה יג
2. והיה אם בן הכות וקישע והפילו השפט והקרו לפניו כרי רשעו במשפט: ובריה כה ב
3. אם כל השמור לעשות את כל דברי התורה הואת הבתובים כספי דהוה ליהראת את השם הנכבד והנורא הוה את י' אלהיך: והפלא י' את מכתך ואת מכות י'רעך מכות גולות ואמנות וחלים רעים ונאמנים:
4. דברים כח נח-נט: 4. השמרתם את דברי הברית הואת ועשייתם אותם למען תשביחו את כל אשר תעשו:
5. ודוא רחום יכפר עון ולחית השבת והרבה להשיב אפולו יעיר כל המות: תהלים ע"ח

לעני רש"י

דקושר"א
 [דקושר"א] המור
 תפ.

מוסף רש"י

מנין שהוא סוכם את הארבעים. או מנין ארבעים נמספר. ארבעים ממנינא. שפאל דכתיב נמספר ארבעים משמע והכה לפניו עד אמות מעין שאין לו נשיות אלא לגמור סטוס חטבין של ארבעים (סנהדרין דף ע"ו ר"א). **כופה.** לטן אפיה (סנהדרין דף ע"ו ר"א). **אל ונורס כופה.** הוסיף לו. שלח ביד למי שחייב מלקות. עור רצועה אחת. יומר על מה שמאמרו ביד שיכול לקבל (ב"ק דף כ"ג).

הגהות הגר"א

[א] בהש"ס [ב] יאמרום א' כ"י עד לתחלת המקרא) **שתי** וכן לוח כריסומל **שתי** רש"י ובהגרי"א א"ת פ"ס מ"ו: